

Benkő Mihály felügyelő gondnok beszéde.*

Tiszteletes Egyházköri Közgyűlés!

Mindenekelőtt örömem és elismerésem kell kifejeznem a kolozsi unitarius egyházközségnek, hogy alkalmat adott az elnökségnek a kolozsdobokai Egyházkör közgyűlését Kolozs városában megtartatnunk.

Tiszteletes közgyűlés! Egyházi életünkre egy igen fontos, jövő fejlődésünkre kiható működésre kell irányítani a közgyűlés tagjainak figyelmét, habár meg vagyok győződve arról, hogy e kérdést csaknem mindannyian ismerik, még sem hallgathatom el a közgyűlés előtt az 1848. évi XX. törvény végrehajtása tárgyában az országgyűlésen folyó évi május 21-én és a főrendiházban ugyancsak folyó évi június 10-én tartott ülésen a protestáns egyházak segélyezése kérdésénél egyházunk érdekében tett felszólalásokat s nem tehetem, hogy az azokra adott ministeri válaszokat fel ne említsem.

A válaszokban határozottan ki lett jelentve, hogy az unitarius egyház is az említett törvény keretében alkotandó törvényjavaslatba benne foglaltatik és ugyanazon alakban nyer kifejezést, mint a többi egyház és ha már az 1909. évi költségvetéssel egyidejűleg a törvény életbeléptethető nem lenne, a mennyiben a többi protestáns egyházak az 1909. évi költségvetéssel már a biztosított segélyezés birtokába lépnek, ugyazaz történjék *minden körülmények* között az unitarius egyházra nézve is.

Ezen ministeri kijelentésért fogadja gr. Apponyi Albert ónagyméltósága vallás- és közoktatásügyi minister úr elismerésünket.

De ezzel egyidejűleg, igen tisztelt közgyűlés, hálaunk és köszönetünk kell lerónunk Méltóságos és Főtisztelendő Ferencz József szeretett püspökünk iránt, a ki a főrendiházban tartott magas röptü,

* Mondotta a kolozsdobokai egyházkör közgyűlésén Kolozson, 1908 augusztus 9-én.

az igazság híj képét kidomborító és meggyőző szép beszédével a Nagyméltóságú Minister urat az említett kijelentésre kényszerítette, illetve vezette.

A ministeri kijelentésekben foglaltak, ha valóra válnak, — mit hinni és remélni kell egy teljesen alkotmányos ministertől és kormánytól — akkor az unitarius egyház és abban az egyházközségek beléletében oly változásoknak kell okvetlenül bekövetkeznie, a mit remélni még a közelmúltban sem mertünk.

A folyó évi egyházköri *vizsgálószerk* gyűlésein Magyar-Szovátton és Kolozson vettem részt, az előbbin az esperes úr gyengélkedése folytán a vizsgálatot egyedül vezettem, Péterfi Dénes lelkész, egyházköri jegyző úr buzgó közreműködésével.

A vizsgálószerken tapasztaltak és tett intézkedések a vizsgálati jegyzőkönyvekben részletesen vannak felsorolva.

Azonban a vizsgálatokon szerzett tapasztalatomról egy pár dolgot kívánok a közgyűlés előtt felemlíteni: mindkét egyházközség igyekszik vagyoni viszonyait lehetőleg okszerű módon, szükségyszerűen rendezni, úgyde szerény véleményem szerint még sokat kell tenniük arra, hogy rendezett viszonyok közé jussanak; de hiszem és remélem, hogy kellő utasítás és buzgóság mellett el fognak oda jutni.

Az áldozatkészségért Magyar-Szovát egyházközség hiveit a közgyűlés előtt ki kell emelnem akkor, midőn 1907. évben saját jószántokból önkéntes adakozással 1200 koronán felüli összeggel elrepedt harangjukat megcsináltatták.

A vallásos buzgóság, a templomjárás és az áhítatos buzgó templomi énekek gyakorlatában elől jár Magyar-Szováth, a vizsgálatot megelőző templomozás alkalmával lelki gyönyörrel hallgattam a templomban levők tömött soraik közül, úgy az öregek, de leginkább mindkét nemű fiatalságnak buzgó áhítatos énekét.

Tisztelt Egyházköri Közgyűlés! Közgyűlésiünk tárgysorozata között van az 1902. évi Főtanácsan alkotott egyházi törvény rendelkezése szerint az egyházköri tisztviselők megválasztása.

E törvény igen fontos rendelkezést tartalmaz, mert mig régebbi törvényeink alapján az esperest életfogytig választották az egyházkörök, az említett törvény 172. §-a rendelkezése szerint most csak 6 évre választható, egyben világosan és határozottan kimondja, hogy „az esperes az egyházkör rendes lelkészei közül“ választható.

Midőn ezen törvény életbeléptetésére vonatkozó átmeneti intézkedés lejárt s így annak életbeléptetése végett egyházkörünk e köz-

gyűlés alkalmával kell, hogy választását megtegye, a közgyűlés figyelmét fel kellett hívnom e törvény rendelkezésére.

Hiszem és remélem, hogy a választásokat a törvény rendelkezésének megfelelőleg, annak keretében, a legjobb meggyőződésük szerint fogják megcsejteni.

G o n d o l a t o k .

1907. dec. 30. Ma töltöttem be Isten segedelmével a 67-ik évet. Élveztem az élet örömeit, de megszenvedtem szomorúságát, nagy bánatait, csapásait is. Sokan elhagytak, kik lelkemnek kedvesek voltak, és midőn reájuk gondolok, úgy tetszik, mintha a mult édes képleteiből csak a zord, sötét háttér maradt volna meg és az még inkább előtérbe lépne, mint máskor. Nem látom azt, a mi nekem kedves, a mi nekem gyönyörűsége volt egykoron. Nem látom, mert ők nincsenek. Most, midőn visszavonhatlanul elvesztém őket, érzem, hogy nekem mily drágák voltak, mily kipótolhatatlannokká váltak.

Mintha most is látnám szegény kis leányom hozzám közelíteni, enyelegve e szóval: „Kedves apám, jöjjen velem táncolni!“ A jókedv, a báj élő kifejezője volt, kire ha ránéztem, mosoly jött ajkaimra és ha baj volt, azt elfelejtém. Elmentél, veled ment a nappali világosság és itt hagytál minket a lét ezer nyomorúságával, kellemetlenségeivel.

De telik az idő. A seb hegedni kezd, ha más nem bántja, ha durva kéz nem érinti, már nem érezed.

Nem hosszú ez üdülési szak. A sors kívánja, nem hagyja áldozatát. Elviszi magával egyetlen fiamat.

Talán azért, hogy hosszasan vártunk utána és megtudjuk, nem jó valamire oly nagyon vágyakozni, mert annál nagyobb lesz bánatunk, ha elveszítjük.

Az élet megtanít helyesen gondolkozni, de nagy árt fizetünk érte.

Midőn már emberré lett, midőn gondoltuk az övé a jövő, akkor halt meg.